

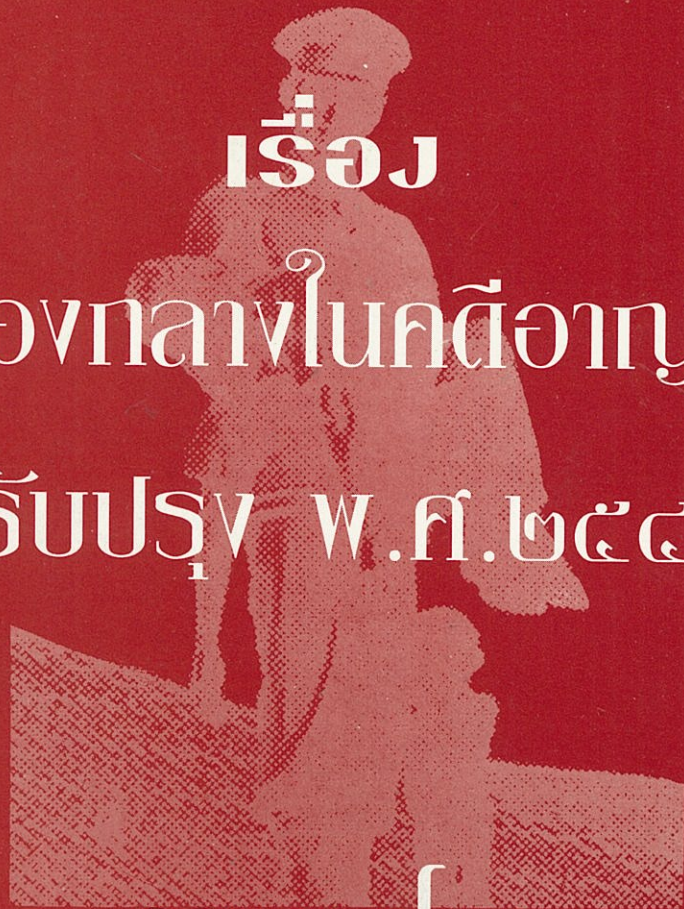
คู่มือ

พนักงานสอบสวน

เรื่อง

ของกลางในคดีอาญา

ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๔๑

รวบรวมโดย

ทองคดี กรมตำรวจ

คู่มือ

พนักงานสอบสวน

เรื่อง

ของกลางในคดีอาญา

รวบรวมโดย

กองคดี กรมตำรวจ

คำนำ

การรวบรวมกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง คำพิพากษาศาลฎีกาครั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการและผู้ปฏิบัติ ทั้งนี้ เพราะสาเหตุจากการที่ข้าราชการตำรวจในหน่วยงานต่าง ๆ ประสบปัญหาในทางปฏิบัติมากมายจนบางครั้งดูเหมือนเป็นความบกพร่องประมาทเลินเล่อ หรือจงใจกระทำการในลักษณะที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ทางราชการได้ ซึ่งจะเกิดขึ้นโดยรู้หรือไม่รู้ก็ตาม ในที่สุดเหตุการณ์นั้นได้นำไปสู่ความเสียหายหน่วยราชการ ถูกฟ้องร้อง ผู้รับผิดชอบหรือมีหน้าที่เกี่ยวข้องตลอดจนประชาชน คู่กรณี ต้องเดือดร้อนเสียหายอยู่เนื่อง ๆ ดังนั้น กองคดี กรมตำรวจ จึงได้มีแนวคิดในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการแต่งตั้งคณะทำงานรวบรวมแนวทางปฏิบัติเล่มนี้ขึ้น

การรวบรวม ฯ ของคณะทำงานในครั้งนี จำกัดด้วยเวลา เนื่องจากภารกิจในราชการประจำที่ต้องรับผิดชอบมีปริมาณมาก ถึงแม้การจัดพิมพ์เนื้อหามีความสมบูรณ์ถูกต้อง ชัดเจน ก็อาจมีบกพร่องบ้าง แต่อย่างไรก็ตามคณะผู้รวบรวมคาดหวังว่า "แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางและของส่วนตัวผู้ต้องหา" เล่มนี้คงจะอำนวยประโยชน์แก่ท่านผู้ใช้บ้างไม่มากนักน้อย และหากท่านผู้ใดพบข้อผิดพลาดหรือบกพร่องที่ควรเพิ่มเติมแก้ไขประการใด โปรดแจ้งให้คณะผู้รวบรวมทราบด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง.

กลุ่มนิติกร

กองคดี กรมตำรวจ

มีนาคม 2536

สารบัญ

ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง

หน้า

คำนำ

ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2480

แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2504

ความเบื้องต้น	3
ลักษณะ 1 ว่าด้วยของกลาง	3
ลักษณะ 2 ว่าด้วยการรักษาของกลางในส่วนภูมิภาค	4
ส่วนที่ 1 ว่าด้วยการรักษาของกลาง	
หมวด 1 ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการรักษาของกลาง	4
หมวด 2 สถานที่รักษาของกลาง	5
หมวด 3 ของกลางในคดีอาญาและของกลางอย่างอื่น	5
ส่วนที่ 2 วิธีปฏิบัติ	
หมวด 1 วิธีปฏิบัติเกี่ยวแก่ของกลางชั้นอำเภอ	6
หมวด 2 วิธีปฏิบัติแก่ของกลางชั้นจังหวัด	7
หมวด 3 การจำหน่ายบัญชีและสำรวจของกลาง	7
ส่วนที่ 3 การขายของกลาง	
หมวด 1 วิธีขายทอดตลาด	9
หมวด 2 ของที่ควรขายและไม่ควรขาย	10
หมวด 3 ของเสียง่ายและเสื่อมราคา	11
ส่วนที่ 4 หน้าที่รักษาของกลางในคดีอาญาชั้นจังหวัดระหว่าง ปลัดจังหวัดและอัยการจังหวัด	12
ลักษณะ 3 ว่าด้วยการรักษาของกลางในราชการบริหารส่วนกลาง	12
ลักษณะ 4 ว่าด้วยความผิดและโทษ	13
ลักษณะ 5 ว่าด้วยการตั้งผู้แทน	13

คำอธิบายการรอกแบบพิมพ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับข้อบังคับการรักษา
ของกลาง (เฉพาะในส่วนภูมิภาค)

15

ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี

ลักษณะ 15

ของกลางและของส่วนตัวผู้ต้องหา

บทที่ 1	ของกลาง	27
บทที่ 2	สิ่งของส่วนตัวของผู้ต้องหา	37
บทที่ 3	สัตว์พลัดเพลิด	38
บทที่ 4	ของตกที่มีผู้เก็บได้	39
บทที่ 5	บัญชีของกลางคดีอาญาติดสำนวนการสอบสวน	42
บทที่ 6	ข้อตกลงระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่	45
บทที่ 7	ข้อตกลงระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางในคดีความผิดเกี่ยวกับการป่าไม้	47
บทที่ 8	ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วย การเก็บรักษายาเสพติดให้โทษของกลาง พ.ศ.2528	63
	หมวด 1 ความทั่วไป	63
	หมวด 2 คณะกรรมการกลาง	64
	หมวด 3 การตรวจรับและการเก็บรักษายาเสพติดให้โทษของกลาง	64
	หมวด 4 การใช้ประโยชน์หรือจำหน่าย	66
	หมวด 5 การทำลาย	66
บทที่ 9	การปฏิบัติเกี่ยวกับรถของกลาง	71

หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางประเภทต่าง ๆ

รถของกลาง

1. หนังสือ ตร. ที่ 0503/21923 ลง 18 ส.ค. 2523
เรื่อง หลักเกณฑ์การคืนรถของกลาง ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก
พ.ศ.2522 79
2. หนังสือ ตร. ที่ 0503(ส)/22657 ลง 5 ก.ย. 2523
เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจในทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการ
เจรจาค่าเสียหาย ค่าทดแทนในความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก 84
3. หนังสือ ตร. ที่ มท 0603.3/4641 ลง 24 มิ.ย. 2530
เรื่อง การคืนรถยนต์ของกลาง
4. หนังสือ ตร. ที่ 0503(ส)/959 ลง 14 ม.ค. 2525 และ
ที่ 0603.3/10952 ลง 1 ก.ย. 2529
เรื่อง กำชับพนักงานสอบสวนรีบดำเนินการเกี่ยวกับการคืนรถยนต์โดยสาร
ประจำทาง ขสมก. 89
5. หนังสือ ตร. ที่ มท 0503/434 ลง 14 ม.ค.2525, ที่ 0603.3/6312
ลง 1 ก.ย. 2529 และที่ 0603.3/5240 ลง 22 ก.ค. 2529
แจ้ง ขสมก. เรื่อง รถยนต์โดยสารประจำทางถูกยึดเป็นเวลานาน และ
การคืนรถยนต์ของกลาง 91
6. หนังสือ ตร. ที่ 0603.3/4762 ลง 26 พ.ค. 2530
ที่ 0603.3/8941 ลง ก.ย. 2530
เรื่อง ผลการพิจารณาข้อหาหรือการปฏิบัติเกี่ยวกับรถยนต์ของกลาง (ในกรณี
ที่มีการโต้แย้งกรรมสิทธิ์) 95
7. หนังสือ คด. ที่ 0603.3/5147 ลง 19 ส.ค. 2531
เรื่อง การคืนรถยนต์ของกลางในกรณีที่มีการโต้แย้งกรรมสิทธิ์ 97
8. หนังสือ ตร. ที่ 0603.3/9884 ลง 21 พ.ย. 2532
เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการยึดรถยนต์ของกลางคดีรถบรรทุกน้ำหนัก
เกิดอัตรากำหนด 99

9.	หนังสือ ดร. ที่ 0603/3345 ลง 4 มี.ค. 2534 เรื่อง กทม. ขอความร่วมมือนําราชการของ กทม. ที่ชนกั้บรถ บุคคลอื่นไปปฏิบัติราชการ	101
10.	หนังสือ ดร. ที่ 0603.3/6663 ลง 2 ส.ค. 2531 เรื่อง การคืนรถของกลางในคดีอาญา (ใช้รถยนต์เป็นยานพาหนะ ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ๗)	102
11.	หนังสือ ดร. ที่ มท 0503/5917 ลง 31 ก.ค. 2521 เรื่อง การขายทอดตลาดรถแทรกเตอร์ของกลาง	110
12.	หนังสือ ดร. ที่ 0608.21/ว 2094 ลง 9 มี.ค. 2533 เรื่อง นโยบาย ๗พณ๗ รมว.มท. เกี่ยวกับการเก็บรักษาของกลาง	111
13.	หนังสือ ดร. ที่ 0511/26710 ลง 6 พ.ย. 2523 เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามมาตรา 42 แห่ง พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522 (ผู้ขับรถต้องมีสำเนาภาพถ่ายใบอนุญาตติดตัว)	112
14.	หนังสือ ดร. ที่ 0603/5206 ลง 26 มิ.ย. 2533 เรื่อง การคืนรถยนต์ของกลางคดีความผิดตาม พ.ร.บ.ป่าไม้	118
15.	หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ สร 0601/716 ลง 23 พ.ค. 2526 เรื่อง หารือเกี่ยวกับรถของกลางในคดีอาญา	119
16.	หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/504 ลง 30 มิ.ย. 2531 เรื่อง การคืนรถของกลางในคดีอาญา (คดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ)	124
17.	หนังสือ ดร. ที่ มท 0603.3/1353 ลง 10 ก.พ. 2531 เรื่อง การคืนรถของกลางในคดีอาญา	131
18.	หนังสือกรมอัยการ ที่ 0002/2307 ลง 29 พ.ค. 2525 เรื่อง บริษัทฮีโนมอเตอร์เซลส์ จำกัด ขอยกเว้นภาษีรถยนต์	134
19.	หนังสือ ดร. ที่ 0503(ส)/5853 ลง 12 เม.ย. 2522 เรื่อง การขอผ่อนผันชำระภาษีรถยนต์ระหว่างบังคับคดีของศาล	136
20.	หนังสือ คด. ที่ 0603.3/1611 ลง 27 มี.ค. 2532 เรื่อง การคืนรถของกลาง	140

เรือของกลาง

21. หนังสือ คค. ที่ 0603.3/503 ลง 6 ก.ค. 2529
เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับเรือประมงของกลาง 141

ไม้ของกลาง

22. หนังสือ มท 0207/ว 918 ลง 8 มิ.ย. 2533 และ
ที่ มท 0207/9195 ลง 8 มิ.ย. 2533
เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการควบคุมการสอบสวนคดีอาญาเกี่ยวกับป่าไม้
และทรัพยากรของชาติอื่น ๆ 143
23. หนังสือ มท 0210/ว 943 ลง 14 มิ.ย. 2534 และ
ที่ มท 0210/9207 ลง 14 มิ.ย. 2534
เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการควบคุมการสอบสวนคดีอาญาเกี่ยวกับป่าไม้
และทรัพยากรของชาติอื่น ๆ 147
24. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/2563
ลง 22 ธ.ค. 2530
เรื่อง หรือเกี่ยวกับการคั้นไม้ของกลาง 151
25. หนังสือกรมอัยการ ที่ มท 1202/9386 ลง 27 ส.ค. 2530
เรื่อง หรือเกี่ยวกับการคั้นไม้ของกลางและคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงาน
อัยการจังหวัดสตูล 155

ของกลางทั่วไป

26. หนังสือ ตร. ที่ 0603.3/947 ลง 28 ม.ค. 2531
เรื่อง การคั้นของกลางตามมาตรา 85 แห่ง ป.วิ อาญา และ
บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การคั้นของกลาง
ตาม มาตรา 85 แห่ง ป.วิ อาญา 162
27. หนังสือ มท ที่ 1204.10/2861 ลง 8 พ.ย. 2526
เรื่อง หรือเกี่ยวกับของกลางในคดีอาญา 165

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับรถของกลาง

รถของกลางที่ไม่อยู่ในข่ายต้องถูกริบ 171

รถของกลางที่อยู่ในข่ายต้องถูกริบ 172

รถของกลางที่ถูกลักมาแล้วโอนต่อไปยังบุคคลที่สาม 173

ภาคผนวก 187

ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. 2480

แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2504

ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย

ความเบื้องต้น*

การเก็บรักษาของกลางในส่วนภูมิภาคนั้นกระทรวงมหาดไทย ได้เคยวางระเบียบไว้ เรียกว่า "ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางในมณฑลต่าง ๆ พ.ศ. 2457" บัดนี้ เห็นว่าข้อบังคับที่กล่าวนี้เป็นกาลสมัยและไม่สะดวกแก่เจ้าหน้าที่จึงเป็นการสมควรที่จะต้องแก้ไขเสียใหม่ เพราะฉะนั้น จึงได้กำหนดข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้ให้เรียกว่า ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง พ.ศ. 2480

ข้อ 2 ให้ใช้ข้อบังคับนี้เป็นหลักปฏิบัติในการเก็บรักษาของกลาง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2480

ข้อ 3 ให้ยกเลิกข้อบังคับว่าด้วยการเก็บรักษาของกลาง ในมณฑลต่าง ๆ ของกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2457 และคำสั่งซึ่งเกี่ยวกับการรักษาของกลาง ของกระทรวงมหาดไทยที่ขัดแย้งกับข้อบังคับนี้

ลักษณะ 1

ว่าด้วยของกลาง

ข้อ 4 ของกลางนั้นคือ วัตถุใด ๆ หรือทรัพย์สินซึ่งตกมาอยู่ในความคุ้มครองของเจ้าพนักงานโดยอำนาจแห่งกฎหมาย หรือโดยหน้าที่ในทางราชการ และยึดไว้เป็นของกลางเพื่อพิสูจน์ในทางคดี หรือเพื่อจัดการอย่างอื่นตามหน้าที่ราชการ

ข้อ 5 ของกลางนั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ของกลางในคดีอาญา และ
2. ของกลางอย่างอื่น

ของกลางในคดีอาญา คือ ของกลางที่เกี่ยวข้องต้องจัดการทางคดีอาญา เช่น ของที่บุคคลมีไว้หรือใช้เป็นความผิด หรือของที่ใช้เป็นหลักพิสูจน์ความผิด เป็นต้น

ของกลางอย่างอื่น คือ ของกลางที่ไม่เข้าอยู่ในลักษณะของกลางในคดีอาญา เช่น ของที่เก็บตก หล่น หลุด ลอยได้ เป็นต้น

* ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย

ลักษณะ 2

ว่าด้วยการรักษาของกลางในส่วนภูมิภาค

ข้อ 6 การรักษาของกลางในส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

1. ของกลางชั้นอำเภอ
2. ของกลางชั้นจังหวัด

ของกลางชั้นอำเภอ คือ ของกลางที่อยู่ในระหว่างคณะกรรมการอำเภอจัดการ

ของกลางชั้นจังหวัด คือ ของกลางที่อยู่ในระหว่างคณะกรรมการจังหวัด จัดการและ

รักษา

ส่วนที่ 1

ว่าด้วยการรักษาของกลาง

หมวด 1

ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการรักษาของกลาง

ข้อ 7 ผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง ได้แก่

1. ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
2. ผู้กำกับารตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ
3. สรรพสามิตจังหวัด
4. นายด่านศุลกากรหรือศุลกากรจังหวัด

ข้อ 8 ถ้าในทีใดไม่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่ที่ระบุไว้ในข้อ 7 แล้วให้เจ้าหน้าที่ในแผนกการนั้น ๆ ที่รองลงไปเป็นผู้มีหน้าที่รักษา

อำเภอใดมีศาลจังหวัด หรือศาลแขวงตั้งอยู่ แต่มิใช่อำเภอซึ่งเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หน้าที่ผู้รักษาของกลางชั้นจังหวัดก็คือหัวหน้าแผนกการนั้น ๆ ที่ประจำอำเภอตามลักษณะที่กล่าวมาในวรรคก่อน และในข้อ 7 ข้างต้น

หมวด 2 สถานที่รักษาของกลาง

ข้อ 9 นอกจากจะมีบทกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว ให้จัดการรักษาของกลางและในสถานที่ต่อไปนี้ คือ

ก) ตามปกติให้รักษาไว้ในสถานที่ทำงานของรัฐบาล ตามแผนการของผู้รักษาและให้บรรจุไว้ในหีบลิ้นกุญแจเท่าที่สามารถและสมควรจะบรรจุได้

ข) ถ้าเป็นสิ่งของหรือหลักทรัพย์มีราคา เช่น เงิน ทองรูปพรรณต่าง ๆ และโฉนดที่ดิน พันธบัตร หรือเอกสารสำคัญเหล่านี้ เป็นต้น ให้บรรจุไว้ในกำปับลิ้นกุญแจที่มั่นคงอย่างน้อย 2 ดอก โดยมีโซ่ล่ามกำปับลิ้นกุญแจอีกชั้นหนึ่ง หรือจะนำกำปับนั้นไปฝากเก็บไว้ในห้องคลังจังหวัดสำหรับเก็บเงินของรัฐบาลก็ได้

ค) ถ้าเป็นปลุสสัตว์ หรือสัตว์พาหนะให้ทำคอก หรือสถานที่ ขึ้นไว้สำหรับเลี้ยงหรือจะมอบให้ผู้ที่เหมาะสมเลี้ยงไว้แทนก็ได้

ถ้าเห็นเป็นการจำเป็นจะต้องจ้างผู้รักษาแทน ก็ให้มีอำนาจจัดจ้างผู้รักษาแทนได้ แต่ให้รายงานรับอนุญาตจากข้าหลวงประจำจังหวัดก่อน เว้นแต่มีความจำเป็นซึ่งจะรอไว้ไม่ได้

ง) ถ้าเป็นของใหญ่โตพิเศษ และลำพังพนักงานเจ้าหน้าที่ ย่อมไม่สามารถจะรักษาของนั้น ๆ ไว้ได้แล้ว จะมอบให้ผู้ที่เหมาะสมรักษาไว้แทนก็ได้ หากจำเป็นก็ให้จัดจ้างผู้รักษาแทนและปฏิบัติตามนัยเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในข้อ ค

จ) นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรและจำเป็นจะให้จัดการรักษาในที่ใดเห็นว่ามันคงแข็งแรง ก็ให้มีอำนาจสั่งได้ แต่ต้องบันทึกเหตุการณ์จำเป็นพร้อมด้วยเหตุผลอันสมควรไว้ให้ปรากฏ

หมวด 3 ของกลาง ในคดีอาญาและของกลางอย่างอื่น

ข้อ 10 ก. ของกลางในคดีอาญา

ชั้น อำเภอ ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือกิ่งอำเภอรักษา เว้นแต่ของกลางที่เกี่ยวกับหน้าที่ของสรรพสามิต ให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษา โดยจะรับจากอำเภอไปรักษาเอง หรือจะมอบหมายให้สรรพสามิตอำเภอรักษาไว้ ก็แล้วแต่จะเห็นสมควร

ชั้นจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดรักษา เว้นแต่ของกลางเกี่ยวกับหน้าที่ของสรรพสามิต ให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษา

ทั้งนี้ สำหรับของกลางที่เกี่ยวกับคดีภาษีศุลกากร ให้เป็นหน้าที่นายด่านศุลกากรหรือศุลกากรจังหวัดเป็นผู้รักษาตามกฎหมายและระเบียบการว่าด้วยการนั้น

บ. ของกลางอย่างอื่น

ชั้นอำเภอ ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอรักษา

ชั้นจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของปลัดจังหวัดรักษา

ข้อ 11 ผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง ย่อมมีหน้าที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องแก่ของนั้น คุ้มครองทรัพย์ของตนเอง และต้องรักษาของนั้น ๆ ไว้ในสถานที่ปรากฏตามข้อบังคับนี้ ด้วยความระมัดระวังโดยกวัดจัน ทั้งให้เป็นอยู่ตามสภาพเดิมเท่าที่สามารถจะรักษาไว้ได้ และต้องคอยตรวจตราอยู่เสมอตลอดเวลาที่จะต้องส่งมอบต่อกันและกัน

ส่วนที่ 2

วิธีปฏิบัติการ

หมวด 1

วิธีปฏิบัติเกี่ยวแก่ของกลางชั้นอำเภอ

ข้อ 12 เมื่อคณะกรรมการอำเภอได้รับของกลางไว้ ให้จัดการลงบัญชีแล้วให้ปฏิบัติการดังต่อไปนี้

ก) ถ้าเป็นของกลางในคดีอาญาเมื่อได้จัดการสอบสวน ตามกฎหมายแล้ว ตามปกติให้จัดส่งของกลางนั้น ไปยังเจ้าหน้าที่ชั้นจังหวัดผู้มีหน้าที่รักษา ให้ทำบัญชีของกลางเป็นใบปลิวแยกส่งมาพร้อมกับสำนวน เป็นหน้าที่ของผู้รับส่งของกลางกับบัญชีใบปลิวมอบแก่เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาก่อน เมื่อเจ้าหน้าที่นั้น ๆ ได้ลงนามรับในบัญชีของกลางใบปลิวแล้ว จึงนำส่งทำบัญชีของกลางใบปลิว พร้อมด้วยสำนวนส่งพนักงานอัยการจัดการต่อไป เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการจะต้องนำบัญชีของกลางใบปลิวรวมทั้งสำนวนไว้ ถ้าเป็นกรณีจะไม่ส่งของกลางก็ให้คณะกรรมการอำเภอทำแต่บัญชีใบปลิวรวมสำนวนแล้วบันทึกข้อความไว้ให้ชัดเจน

ข) ถ้าเป็นของกลางอย่างอื่นตามปกติให้รักษาไว้ที่อำเภอ และจัดการต่อไปตามกฎหมาย

แต่ของกลางทั้งสองประเภทนี้ คณะกรรมการอำเภอมีอำนาจพิจารณาว่า ควรจะส่งไปหรือไม่ ซึ่งแล้วแต่เหตุการณ์และความจำเป็น เป็นเรื่อง ๆ ไป ทั้งนี้ย่อมไม่ตัดอำนาจของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายหรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะสั่ง ให้ส่งไปหรือรักษาไว้ที่อำเภอ

หมวด 2

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางชั้นจังหวัด

ข้อ 13 เจ้าพนักงาน ผู้มีหน้าที่รักษาของกลางชั้นจังหวัด ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 10 มีหน้าที่ตรวจสอบของกลางที่ส่งมาจากคณะกรรมการอำเภอ เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วก็จัดการลงบัญชีในแผนกของตนไว้ แล้วบันทึกเลขหมายลำดับในบัญชีของกลาง และในบัญชีใบปลิวพร้อมด้วยลงนามผู้รับ และมอบบัญชีใบปลิวนั้นแก่ผู้นำส่งไป

หมวด 3

การจำหน่ายบัญชีและสำรวจของกลาง

ข้อ 14 ของกลางทั้งหลายเมื่อได้ยึดไว้ และได้จัดการตามกฎหมายเสร็จเด็ดขาดแล้ว หากปรากฏว่าต้องรับไว้หรือคืนแก่ผู้ใด ก็ให้บันทึกไว้ในบัญชีของกลางให้ชัดแจ้ง เมื่อได้ส่งมอบของนั้นพ้นจากการรักษาของตน ไปก็ให้จัดการจำหน่ายบัญชีเสียตามเหตุการณ์ที่ได้รับมอบไปนั้น

ข้อ 15 นอกจากเหตุการณ์ที่ต้องจำหน่ายบัญชีดังกล่าวมาแล้วใน 6 เดือน นับแต่วันใช้บังคับนี้เป็นต้น และทุก ๆ ระยะเวลาภายใน 6 เดือนต่อไป ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาสำรวจของกลาง เพื่อจัดการขายทอดตลาด หรือริบ หรือคืนให้แก่ผู้มีสิทธิ์ควรได้รับ

ข้อ 16 ถ้าเจ้าหน้าที่ที่จัดการเกี่ยวกับของกลาง ได้จัดการไปเสร็จเด็ดขาดถึงที่สุดแล้วให้ปฏิบัติการณ์ดังนี้คือ

ก. ของกลางในคดีอาญา เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการ จะแจ้งผลเกี่ยวกับของกลางนั้นให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รักษาทราบทุก ๆ เรื่อง

ข. ของกลางอย่างอื่น เป็นหน้าที่ของปลัดจังหวัด จะแจ้งตามนัยที่

กล่าวในที่กล่าวในข้อ ก

ทั้งนี้ เพื่อเจ้าหน้าที่ผู้รักษาของกลางเหล่านั้นจะได้จัดการบันทึกไว้ในบัญชี และจัดการสำรวจต่อไปตามความในข้อ 14 และ 15

ข้อ 17 เมื่อได้สำรวจแล้วให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษานำบัญชีของกลาง ที่ต้องริบหรือตกเป็นของรัฐบาล เพื่อจำหน่ายบัญชีของกลางหรือขายทอดตลาดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน ส่วนของที่ต้องคืนแก่ผู้ใด ขอให้แจ้งหรือประกาศแก่เจ้าของมารับคืนไป

ข้อ 18 ของกลางในคดีอาญา ที่ทราบตัวผู้มีสิทธิจะได้รับของคืนอยู่แล้ว เมื่อเจ้าหน้าที่ได้แจ้งหรือประกาศให้ทราบ แต่ผู้นั้นยังไม่มารับของไปเกินกว่า 1 ปี นับแต่วันที่แจ้งหรือประกาศให้ทราบก็ให้ริบของนั้น ๆ เป็นของรัฐบาลและหมายเหตุไว้ในบัญชี แล้วจัดการไปตั้งเช่นของที่ต้องริบ

ข้อ 19 ของกลางในคดีอาญา ที่ไม่ทราบตัวผู้มีสิทธิจะได้รับของคืนให้ประกาศหาเจ้าของ และภายใน 5 ปี นับแต่วันประกาศไม่ได้ตัวผู้มีสิทธิมารับของนั้น ก็ให้ริบเป็นของรัฐบาล และให้จัดการทำนองเดียวกับที่กล่าวมาในข้อ 18

อนึ่ง ถ้าปรากฏตัวผู้มีสิทธิจะได้รับขึ้นในระหว่างเวลาประกาศ และเจ้าหน้าที่รักษากฎหมายได้แจ้งให้ทราบแล้ว แต่ผู้นั้นยังไม่มารับของคืนไปเช่นนี้ การที่จะริบเป็นของรัฐบาลให้ถือกำหนดเวลาหรือปีนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิได้ทราบ ถ้ากำหนด 5 ปีที่ประกาศไว้ ถึงกำหนดเร็วกว่าก็ให้ถือกำหนดเวลาที่เร็วกว่านั้น

ข้อ 20 ของกลางอย่างอื่น ที่ปรากฏตัวผู้มีสิทธิจะได้รับตามกฎหมายแล้ว แต่ผู้นั้นยังไม่มารับของไปภายในกำหนดเวลา 10 ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นมีสิทธิจะได้รับของจากเจ้าหน้าที่ผู้รักษาให้ริบเป็นของรัฐบาล และจัดการทำนองเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในข้อ 18 และทั้งนี้ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาแจ้งหรือประกาศให้ผู้นั้นมารับของคืนเสียตามที่กล่าวมาแล้วในข้อ 19 นั้นด้วย

ข้อ 21 การแจ้งหรือประกาศของเจ้าหน้าที่ตามที่กล่าวมาในข้อ 18 ข้อ 19 ตอน 1 ข้อ 20 นั้น เจ้าหน้าที่ผู้รักษาไม่จำเป็นจะต้องฟังว่า ผู้มีสิทธิควรจะได้รับ ไม่ทราบข้อความที่แจ้งหรือประกาศเป็นเหตุให้ผู้นั้นได้รับของคืน แต่ถ้าภายในกำหนดเวลาที่กล่าวไว้ในข้อ 18, 19 20 นั้น ผู้มีสิทธิควรได้รับได้แสดงความประสงค์ที่จะรับของคืน แต่ถ้ามีเหตุขัดข้องมารับของนั้นไปไม่ได้ ก็ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาพิจารณา ถ้าเห็นเป็นความจำเป็นจะผ่อนผันให้เวลาแก่ผู้นั้นต่อไปอีกตามสมควรก็ได้

ข้อ 22 ถ้าผู้มีสิทธิควรได้รับของกลางนั้น แสดงความจำเป็นว่าไม่ต้องการรับของคืน และขอมอบให้แก่รัฐบาลดังนี้ ก็ให้ผู้มีหน้าที่จัดการบันทึกให้ผู้นั้นลงนามไว้เป็นหลักฐาน ถ้าเป็นการสะดวกก็ให้บันทึกไว้ในบัญชีของกลางด้วย แล้วจัดการจำหน่ายต่อไป

ส่วนที่ 3

การขายของกลาง

หมวด 1

วิธีการขายทอดตลาด

ข้อ 23 ของสิ่งใดที่ควรขายได้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษานำบัญชีเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งอนุญาต เมื่อได้ขายไปเสร็จแล้วให้จำหน่ายบัญชีของกลาง แต่ของที่ยังขายไม่ได้ก็ยังไม่ต้องจำหน่ายบัญชี แต่ให้หมายเหตุไว้ให้รู้ว่าได้สำรวจเพื่อขายแล้ว และเก็บบัญชีของที่ยังขายไม่ได้รักษาไว้ด้วยเพื่อนำออกขายในคราวต่อไป

ข้อ 24 เมื่อผู้รักษาของกลางได้รับคำสั่งจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้จัดการขายทอดตลาดได้แล้ว ให้ผู้มีหน้าที่ขายตามข้อบังคับนี้โฆษณาให้มีการรับทราบอย่างน้อย 15 วัน ในคำโฆษณาต้องให้ปรากฏรายการ จำนวนสิ่งของพร้อมด้วยวันเวลาและสถานที่ที่จะขาย ตลอดจนวิธีการรับเงินราคาของ เมื่อได้รับซื้อแล้วปิดไว้ในที่เปิดเผยชุมนุมอย่างน้อย 2 ฉบับ ถ้าของนั้นมีราคามาก และเห็นเป็นการสมควรก็ให้แจ้งไปยังสำนักงานโฆษณาด้วย

ข้อ 25 ของกลางชั้นอำเภอ ให้นายอำเภอและสมุหบัญชีเป็นกรรมการจัดการขาย

ข้อ 26 ของกลางชั้นจังหวัด ให้ปลัดจังหวัดสรรพสามิตจังหวัด และผู้บังคับกองตำรวจภูธรจังหวัดเป็นกรรมการจัดการขาย

ข้อ 27 ให้กรรมการจัดการขายทอดตลาด โดยให้ผู้อยู่ซื้อเป็นผู้ให้ราคาสูงผู้นั้นเป็นผู้ได้รับซื้อ

ถ้ามีเหตุที่ทำให้ผู้ให้ราคาสูงไม่สามารถจะซื้อได้ กรรมการจะจัดขายใหม่หรือขายให้แก่ผู้ที่ให้ราคาสูงที่รองลงมาก็ได้แต่จะเห็นสมควร

อนึ่ง กรรมการย่อมทรงไว้ซึ่งอำนาจที่จะไม่ยอมขาย ให้ผู้ให้ราคาสูงก็ได้เมื่อวิเคราะห์เห็นว่า หลักฐานและฐานะของผู้ให้ราคาสูง ไม่สมควรหรือราคาที่กำหนดมานั้น ไม่สมกับของที่ขาย

ข้อ 28 ห้ามมิให้กรรมการ หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องแก่การจัดขายราคาตลาดเข้าสู่อำนาจ หรือใช้ให้ผู้อื่นผู้ใดเข้าสู่อำนาจ เว้นแต่จะกระทำเพื่อประโยชน์ในทางราชการ และได้แถลงไว้ในคำโฆษณาออกขายแล้ว

ข้อ 29 ตามธรรมดาให้ผู้รับชำระเงินสดและรับของไปในวันขาย เว้นแต่จะเป็นของใหญ่โตหรือมีราคามาก จะขอรับชำระราคาในวันหลัง ก็ให้เงินมัดจำไว้ร้อยละยี่สิบห้าแห่ง

ราคาของที่ได้ตกลงซื้อขายแล้วให้ทำสัญญาไว้เป็นหลักฐาน โดยมีเงื่อนไขให้ชำระราคาและรับของไป ตามที่ได้ตกลงกัน แต่ต้องไม่ช้ากว่า 15 วัน นับแต่วันที่ทำสัญญา เป็นต้นไป

ถ้าผู้ซื้อไม่ปฏิบัติตามหรือผิดสัญญาให้จัดการตามนัยที่กล่าวมา ในข้อ 27 วรรค 2 และให้รับเงินค้ำมัดจำเป็นของรัฐบาล

ข้อ 30 เมื่อขายได้เงินเท่าใด ต้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ แล้วนำเงินราคาที่ขายได้ตลอดจนเงินมัดจำที่รับส่งเป็นรายได้ของรัฐบาลตามระเบียบ เว้นแต่จะเป็นการขายของกลางที่ยังไม่เด็ดขาดตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 34 ซึ่งต้องรักษาเงินไว้แทนของ

หมวด 2

ของที่ควรขายและไม่ควรขาย

ข้อ 31 ของกลางซึ่งตกเป็นของรัฐบาล และเป็นของที่บุคคลมิได้มีไว้โดยชอบ ด้วยกฎหมาย ของเหล่านั้นเป็นของที่ควรขาย ทั้งนี้หมายความว่าสิ่งซึ่งบุคคลอาจมิได้รับอนุญาต จากเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว เช่น อาวุธปืนซึ่งอาจขายแก่บุคคลผู้ได้รับอนุญาต จากพนักงานให้ มีได้ เป็นต้น เว้นแต่จะมีระเบียบให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

ข้อ 32 ของกลางซึ่งตกเป็นของรัฐบาลและเป็นของที่ชำรุดเสียหายไม่มีราคา หรือ เป็นของที่ปราศจากราคาโดยสภาพของมันเอง หรือเป็นของบุคคลไม่อาจมีได้โดยเป็นผิดต่อกฎหมายเป็นของที่ไม่ควรขาย ให้สำรวจเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งทำลายเสีย หรือให้ส่งไปยัง เจ้าหน้าที่แผนกการแห่งของนั้นแล้วแต่กรณี

ข้อ 33 ของกลางอย่างใดที่เป็นโบราณวัตถุ หรือเป็นของแปลกประหลาด ซึ่งควร จะเก็บไว้เป็นเครื่องประดับสถานที่ข้าราชการ หรือพิพิธภัณฑสถาน เหล่านี้เป็นของที่ไม่ควรขาย หรือทำลาย

อนึ่ง ถ้าแม้ของกลางที่ควรขายตามที่กล่าวมาในข้อ 31 นั้น หากผู้ว่าราชการ จังหวัดเห็นควรจะได้ใช้ในราชการจะไม่ขายก็ได้

หมวด 3 ของเสียง่ายและเสื่อมราคา

ข้อ 34 ของกลางที่เป็นของสดและเสียง่าย หรือของที่เก็บไว้นานจะเห็นได้ว่าจะสูญเสียสภาพ หรือถ้ารักษาไว้ช้าไปจะเป็นการเสียหายหรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าแห่งของมันแล้ว ให้พึงพิเคราะห์ดังนี้คือ

ก. ถ้าเป็นของกลางในคดีอาญา ที่พึงเห็นได้ว่าไม่เป็นประโยชน์ในการที่จะพิสูจน์ทางคดี หรือหากปล่อยไว้ให้สูญเสียสภาพแล้วจะไม่เกิดผลในการพิสูจน์ในทางคดีได้ ก็ให้จัดการคืนเจ้าของหรือขายทอดตลาดเสีย แล้วแต่กรณี วันแต่จะมีกฎหมายบังคับไว้ เป็นอย่างอื่น ๆ

ข. ถ้าเป็นของกลางอย่างอื่น ให้จัดการขายทอดตลาดได้ วันแต่จะมีบทกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่น

การคืนหรือขายในลักษณะเช่นนี้ ถ้าเป็นของกลางที่ยังไม่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งเสร็จเด็ดขาดประการใด ให้ผู้มีหน้าที่รักษามันที่รายการอันเป็นเรื่องพอจะให้พิสูจน์ในทางคดีได้ หรือให้บุคคลผู้มีสิทธิจะได้รับของมัน ๆ อาจทราบได้ว่าเป็นของ ๆ ตน และพิสูจน์สิทธิได้แล้ว รักษาตัวเงิน ราคาขายไว้แทนของกลางนี้ ถ้าเป็นจำนวนมาก หรือมีเหตุสมควรให้นำฝากคลังรักษาไว้ ถ้าเป็นของกลางที่มีคำสั่งหรือคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาด ก็ไม่ต้องบันทึกข้อความดังกล่าวข้างต้นและให้คืนตัวเงินแก่ผู้มีสิทธิควรได้รับ หรือรวบรวมสิ่งคลังเป็นของรัฐบาลแล้วแต่กรณี

การคืนหรือขายตามที่กล่าวข้างต้น ถ้าของที่ไม่จำเป็นจะต้องจัดการขายอย่างรีบด่วนเพื่อประโยชน์แก่ของมันนั้นแล้ว ให้รายงานขออนุญาตผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

ข้อ 35 การขายทอดตลาดของเสียง่ายและเสื่อมราคา ตามความในข้อ 34 ก็ดี หรือการขายทอดตลาดของที่บุคคลอาจมีได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ดี ถ้าไม่อาจจะปฏิบัติตามให้ครบตามความในข้อ 24, 25, 26 ได้ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษามันอำนาจพิจารณาจัดการได้ตามที่เห็นสมควร

ส่วนที่ 4

หน้าที่รักษาของกลางในคดีอาญา

ชั้นจังหวัดระหว่างปลัดจังหวัดและอัยการจังหวัด

"ข้อ 36 การจัดสถานที่เก็บของกลาง การจัดหาเครื่องใช้ในการรักษาและการทำบัญชีของกลาง การนำของกลางเข้าเก็บหรือนำออก การนำของกลางไปตรวจหรือนำไปเพื่อสอบสวนสำหรับของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญาให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกองหรือหัวหน้าสถานีตำรวจอำเภอ หรือกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณี"

ข้อ 37 (ยกเลิก)

ข้อ 38 (ยกเลิก)

ลักษณะ 3

ว่าด้วยการรักษาของกลางในราชการบริหารส่วนกลาง

ข้อ 39 ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของข้อ 40, 41 การรักษาของกลางในราชการบริหารส่วนกลางให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกรมเจ้าหน้าทีนั้น ๆ

ข้อ 40 ของกลางในคดีอาญาทั้งปวงซึ่งไม่สามารถติดสำนวนได้นั้น ถ้าเห็นว่าจะส่งไปพร้อมกับเวลาส่งสำนวนพนักงานอัยการก็ยั้งพิจารณาสำนวนไม่เสร็จ หรือว่าการวินิจฉัยสำนวนยังจำเป็นจะต้องพิจารณาถึงของกลาง ก็ให้พนักงานสอบสวนรักษาไว้ก่อน

ข้อ 41 ของกลางที่พนักงานสอบสวนส่งไปยังพนักงานอัยการก็ดี หรือของกลางที่พนักงานสอบสวนยังไม่นำส่ง แต่พนักงานอัยการเห็นว่าจำเป็นจะต้องพิจารณาประกอบการวินิจฉัยสำนวนจะส่งให้พนักงานสอบสวนยังไม่นำส่ง แต่พนักงานอัยการเห็นว่าจำเป็นจะต้องพิจารณาประกอบการวินิจฉัยสำนวนจะไม่ส่งให้พนักงานสอบสวนส่งไปเพื่อ หรือว่าเป็นของกลางที่จำเป็นจะต้องส่งศาล พนักงานอัยการจะเรียกให้พนักงานสอบสวนนำส่งไปยังพนักงานอัยการ หรือขอให้ศาลออกหมายเรียกก็ได้

ของกลางที่ส่งไปยังพนักงานอัยการนั้น ตามปกติให้พนักงานอัยการสั่งให้นำส่งศาลพร้อมกับฟ้อง เว้นแต่จะเป็นของใหญ่โตไม่สะดวกแก่การนำส่งต่อศาลพร้อมกับฟ้อง หรือพนักงานอัยการเห็นไม่สมควรจะนำส่งหรือยังพิจารณาจัดการไม่ทัน จะส่งคืนให้พนักงานสอบสวนไปเก็บรักษาไว้ก่อนก็ได้

ข้อ 36 แก้ไขโดย มท.ที่ 3954/2504 นัยข้อ 5 ลง 9 มีนาคม 2504

ข้อ 37 และข้อ 38 ยกเลิกโดย มท.ที่ 3954/2504 นัยข้อ 6 ลง 9 มีนาคม 2504

อนึ่ง ของกลางที่พิจารณา ซึ่งพนักงานอัยการวินิจฉัยสำนวน หรือในการพิจารณาของศาลก็ดี ถ้าเป็นของใหญ่โต ซึ่งพนักงานสอบสวนไม่สามารถจะนำส่งได้ หรือการนำส่งจะเป็นความลำบาก ยิ่งกว่าที่พนักงานอัยการหรือศาลจะไปตรวจดูเองเช่นนี้แล้ว ก็ให้พนักงานอัยการไปตรวจพิจารณายังสถานที่ ๆ ของกลางนั้นตั้งอยู่ หรือตกลงให้ศาลไปเดินเพชฌัญญ์แล้วแต่กรณี

ลักษณะ 4

ว่าด้วยความผิดและโทษ

ข้อ 42 ผู้รักษาของกลางคนใดจงใจ หรือเลินเล่อละเลย หรือดัดแปลงแก้ไขของกลางให้เปลี่ยนไปจากสภาพที่เป็นอยู่เดิม จงใจหรือเลินเล่อสำรวจของกลางให้ผิดไปจากความจริง หรือเอาของกลางที่ยังไม่ควรขายไปขายเป็นเหตุให้เกิดการเสียหายขึ้น หรือเอาของกลางไปใช้โดยมิใช่เพื่อการรักษาของนั้น หรือยกยอกไว้เป็นของตนเสีย นอกจากจะต้องได้รับโทษอันจะพึงมีตามกฎหมายหรือโทษตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ในเวลานั้นแล้ว จะต้องชดใช้ราคาของหรือค่าเสียหายแทนอีกส่วนหนึ่ง

ข้อ 43 ในเวลาโอนหน้าที่การรักษาของกลางจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง เป็นหน้าที่ผู้รับจะต้องตรวจของนั้นให้ถูกต้องตรงกับรายการในบัญชี เมื่อผู้รับได้รับหน้าที่และเข้ารักษาโดยมิได้มีการคัดค้านว่าไม่ถูกต้องประการใดแล้ว ต้องถือว่าผู้รับได้รับไว้ถูกต้องตามจำนวนที่ปรากฏในบัญชีแล้ว และทันใดผู้มอบยอมพ้นจากหน้าที่และความรับผิดชอบในจำนวนสิ่งของ ถ้าปรากฏว่าการขาดตกบกพร่องในจำนวนสิ่งของขึ้นภายหลัง ผู้รับจะต้องเป็นรับผิดชอบและใช้ราคาของนั้น หรือต้องได้รับโทษทั้งสองสถาน

ลักษณะ 5

ว่าด้วยการตั้งผู้แทน

ข้อ 44 ผู้มีหน้าที่รักษาของกลางจะมอบหมายหน้าที่รักษาของกลาง ให้ผู้อยู่ในบังคับบัญชารักษาแทนก็ได้ ในเมื่อของกลางบางสิ่งบางอย่างนั้นเป็นที่ไม่สำคัญ หรือเป็นของที่สมควรจะมอบหมายได้ หรือด้วยความจำเป็นในหน้าที่ชั่วคราว แต่การมอบหมายนี้จะต้องรับผิดชอบในเมื่อเกิดการเสียหายขึ้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า เป็นเพราะเหตุสุดวิสัย หรือไม่สามารถจะคุ้มครองได้

ส่วนผู้รับมอบหมายให้รักษาของกลางแทนนั้น ย่อมมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการรักษาเช่นเดียวกับผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง

กระทรวงมหาดไทย

วันที่ 1 ตุลาคม พุทธศักราช 2480

(ลงนาม) ชำรงนาวาสวัสดิ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(1) "คณะกรรมการอำเภอ" ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2480 ให้หมายความถึงนายอำเภอ ในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา และผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา

(2) คำว่า "คณะกรรมการจังหวัด" ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2480 ให้หมายความถึงปลัดจังหวัด ในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา และผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา

(ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2504)

คำอธิบายการกรอกแบบพิมพ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับข้อบังคับการรักษาของกลาง (เฉพาะในส่วนภูมิภาค)

ตามข้อบังคับการรักษาของกลางได้บัญญัติถึง การรักษาของกลางในคดีอาญาในส่วนภูมิภาคไว้ว่า ให้ชั้นอำเภอเป็นผู้รักษา ส่วนในชั้นจังหวัดแบ่งการรักษาออก 3 แห่งด้วยกัน ซึ่งแล้วแต่สภาพแห่งของกลาง คือ ปศุสัตว์ สัตว์พาหนะ กองตำรวจรักษาสุรายาฝิ่น สรรพสามิตรักษา นอกจากนั้น ถ้าไม่ใช่ของกลางที่ติดสำนวนได้แล้วปลัดจังหวัดกับอัยการจังหวัดมีหน้าที่รักษารวมกัน (ดูข้อบังคับข้อ 10) แต่การหาเครื่องใช้และการทำบัญชีของกลางเป็นหน้าที่ของปลัดจังหวัดจะต้องหาและจัดทำ และเจ้าหน้าที่ผู้รักษาหรือนายหนึ่งผู้ทำบัญชีของกลางนั้น จะต้องติดต่อกันกับอัยการ เพราะอัยการมีหน้าที่ต้องแจ้งผลเด็ดขาดของคดีเกี่ยวกับของกลางให้เจ้าหน้าที่นั้น ๆ ทราบ (ดูข้อบังคับข้อ 16) (ฎ) ด้วยเหตุผลตามที่กล่าวมาแล้วนี้จึงเห็นสมควรให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาและบัญชีของกลางนั้นได้ใช้บัญชีของกลางเป็นรูปเดียวกัน ซึ่งกรมสรรพสามิตก็ได้ส่งผู้แทนมาร่วมปรึกษาหารือและตกลงด้วยแล้ว เป็นอันว่าบัญชีของกลางในคดีอาญาในหน้าที่ของอำเภอผู้บังคับกองตำรวจจังหวัด สรรพสามิตจังหวัด และปลัดจังหวัดตามที่กล่าวแล้วนั้น คงมีรูปอย่างเดียวกันตามแบบ ป.ค. 22 (ใหม่) ที่ได้ส่งมาให้ใช้แล้วนั้น ส่วนบัญชีของกลางของแผนกมหาดไทยตามแบบ ป.ค. 22 (เก่า) และบัญชีของกลางของแผนกตำรวจอัยการเป็นอันยกเลิกต่อไปนี้ไป จะได้กล่าวถึงวิธีการกรอกแบบพิมพ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับข้อบังคับการรักษาของกลางในส่วนภูมิภาคที่ได้ประกาศให้ใช้แล้วนั้น

บัญชีของกลางในคดีอาญา ป.ค.22 (ใหม่)

ช่อง 1 "ลำดับ" หมายความว่า ลำดับของเรื่องที่ผู้รักษาของกลางได้รับเป็นเรื่อง ๆ ไป คือ ลงตามลำดับของเรื่องและลงไปจนตลอดปี ถ้าปีนี้ใหม่ก็ลง 1 ไปใหม่ ทั้งนี้ไม่ต้องคำนึงว่าของกลางในเรื่องนี้จะมีกี่ชิ้นเป็นประมาณ

ช่องที่ 2 "รับจาก" ถ้าเป็นบัญชีชั้นอำเภอ ก็หมายความว่าผู้จับนำมาส่ง ถ้าเป็นบัญชีชั้นจังหวัด ก็หมายความว่าอำเภอผู้นำส่ง

ช่องที่ 3-4-5-6 ไม่มีปัญหา

ช่องที่ 7 "รายการของกลาง" ช่องนี้ให้ลงละเอียดแห่งของกลาง ตลอดจนคำนิรูปพรรณเท่าที่สามารถจะลงให้ละเอียดได้ ถ้าของกลางนั้นไม่เหมือนกันก็ให้ลงรายการเป็นลำดับไป (1-2-3-๓๑) ถ้าเหมือนกันคงอยู่ในรายการเดียวกันได้ เพราะย่อมจะรู้ได้ว่าใน

รายการนั้นมีเท่าใด โดยมีช่องจำนวนอยู่อีกช่องหนึ่งถัดไปนั้นมีเท่านั้น แต่ถ้ารายการเดียวกันมีช่องอย่างเดียวกันหลายอย่างหากคำวินิจฉัยพรหมคนละอย่างจะต้องลงให้ชัดข้อความในช่องนี้ หน้าที่คณะกรรมการอำเภอซึ่งจะต้องลงให้ละเอียดก่อน

ช่องที่ 8 ได้กล่าวมาแล้วช่องที่ 9-10-11 ไม่มีปัญหา

ช่องที่ 12 "ลงนามผู้รักษา" หมายความว่า ผู้รักษาของกลางนั้น ๆ มีกี่คน ผู้นั้นก็ ต้องลงนามลงไป

ช่องที่ 13 "ผลเด็ดขาดในคดี" ช่องนี้เห็นควรอธิบายรวมไปกับช่องที่ 14 คือการจำหน่าย เพราะ 2 ช่องนี้จะต้องเกี่ยวโยงกันโดยถ้าความในช่องผลเด็ดขาดในคดี บันทึกลงได้แล้วก็ต้องจัดการจำหน่ายไปได้ การจำหน่ายไปไม่ได้การจำหน่ายก็ลงไม่ได้ และก็เป็นการแสดงว่าของนั้นยังอยู่ในความรักษาของตน

"ผลเด็ดขาดในคดี" หมายความว่าถึงผลแห่งการที่ได้จัดไปถึงที่สุดแล้ว ถ้าเป็นชั้นอำเภอ ก็เป็นเรื่องที่ผู้รับผิดชอบในการสอบสวนคดีนั้นจะได้สั่ง เช่นว่า นาย ก. ปลัดอำเภอสอบสวนคดีนั้นเห็นว่า ให้ส่งของกลางไปจังหวัดก็ให้ลงในช่อง "โดย" ว่า "นาย ก." ช่อง "ใจความ" ว่า "ให้ส่งไปยังจังหวัด" และลงในช่องการจำหน่ายคือช่อง "วัน เดือน ปี" เป็นช่องวัน เดือน ปี ที่ส่ง ช่อง "เหตุที่จำหน่าย" เป็นช่องที่ลงว่า "นำส่งจังหวัด" ช่อง "ลงนาม" คือช่องที่จะต้องให้ผู้รับ หรือผู้ที่เอาของนั้นไปพ้นจากการรักษาในบัญชีนี้เป็นผู้ลงนามซึ่งแสดงว่าผู้นั้นเป็นผู้รับ ฉะนั้น ในเรื่องที่ยกตัวอย่างนี้ คือผู้ที่นำของกลางส่งจังหวัดเป็นผู้ลงนามในบัญชี ถ้าเป็นชั้นจังหวัดหมายความว่า คำแจ้งผลเด็ดขาดในคดีอัยการตามข้อบังคับ ข้อ 16 (ก) ในช่อง "โดย" ให้ลงนาม "หนังสือพนักงานอัยการที่ ลง วัน เดือน ปี" ช่อง "ใจความ" ก็คือใจความแห่งหนังสือนั้นเช่นศาลสั่งริบหรืออัยการให้คืนเจ้าของ ดังนี้ เป็นต้น ในช่องการจำหน่ายก็มีในทำนองเดียวกัน คือช่องเหตุที่จำหน่ายให้แก่การขายทอดตลาดหรือเจ้าของได้รับคืนไปแล้ว หรือทำลายแล้ว ช่อง "ลงนาม" ก็คือตามเอาของนั้นทำลาย ดังนี้ เป็นต้น

อนึ่ง ในชั้นอำเภอนั้นถ้าเป็นเรื่องที่มีได้ส่งของกลางไปจังหวัด (ข้อบังคับข้อ 12 วรรคท้าย) "แต่รอฟังผลเด็ดขาดในคดีเช่นนี้ก็ต้องรอบันทึกในช่องผลการเด็ดขาดในคดี" ในเมื่อพนักงานอัยการ แจ้งมาซึ่งในลักษณะเช่นนี้ก็จำหน้าอะไรไม่ได้ จนกว่าได้รับแจ้งผลเด็ดขาดในคดีดังกล่าวข้างต้น

บัญชีของกลาง (ใบปลิว) ป.ค.51

บัญชีของกลางแบบนี้เป็นแบบใหม่ ซึ่งพนักงานสอบสวนหรือนัยหนึ่งคณะกรรมการอำเภอ จะต้องใช้เพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับ 12 และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ก็จะต้องปฏิบัติเกี่ยวกับแบบนี้เหมือนกัน สำหรับหน้าที่คณะกรรมการอำเภอนี้จะต้องแยกบัญชีนี้ออกจากสำนวนก่อน ในเมื่อนำส่งของกลางไปยังพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาหรือตามที่คณะกรรมการอำเภอ ผู้ส่งจะเห็นสมควรส่งแก่ผู้ใดตามที่กล่าวไว้ในข้อบังคับข้อ 10 อนุ 3 วรรค 2 และข้อความที่คณะกรรมการอำเภอต้องกรอกในแบบนี้คงไม่มีปัญหาหนักเพราะน่าจะเข้าใจจากการกรอกข้อความในบัญชีของกลาง (ป.ค. 22) อยู่แล้ว เพราะมีลักษณะคล้ายคลึงกันแต่จะอธิบายเท่าที่คิดว่าอาจเข้าใจผิดได้กล่าวคือ

"ของกลาง...." หมายความว่า ลำดับที่ในบัญชีของกลาง (ป.ค.22) ของอำเภอและปีที่รับของกลางนั้น เช่นในบัญชีของกลาง (ป.ค. 22) อยู่ในลำดับที่ 3 พ.ศ. 2480 ก็ให้เขียนลงว่า "3/2480"

2. "จึงได้ส่งมายัง..." นั่นคือแล้วแต่คณะกรรมการอำเภอจะส่งไปยังเจ้าหน้าที่แผนกใด ผู้รักษาตามข้อบังคับ ข้อ 10 ก็ลงตำแหน่งของผู้นั้น ซึ่งอาจเป็นผู้บังคับกองตำรวจภูธรจังหวัด สรรพสามิตจังหวัด ปลัดจังหวัด (ดูข้อ 37 ประกอบ)

3. "ลำดับที่" ในที่นี้หมายความว่า ลำดับที่แห่งของกลางที่จะส่ง ซึ่งตามปกติการลงให้เรียงลำดับตรงกับรายการที่ปรากฏในบัญชีของกลาง (ป.ค. 22) ของตนเท่าที่สามารถจะทำได้ นอกจากนั้นคงคัดออกจากบัญชีของกลาง (ป.ค. 22) ซึ่งได้ลงไว้ก่อนแล้วคงไม่มีปัญหาอย่างไร เมื่อได้ลงลำดับและรายการของกลางหมดแล้วก็ควรขีดเส้นคั่นทำนองบัญชีทั่วไป เพื่อให้มีการเติมรายการของกลางใด ๆ ลงได้อีก เสร็จแล้วจึงลงนามคณะกรรมการอำเภอ ผู้ให้ของกลางนั้นส่ง

หน้าที่ผู้นำส่ง

เป็นหน้าที่ของผู้นำของกลางมาจะต้องนำไปส่งเจ้าหน้าที่ตามที่คณะกรรมการอำเภอ ระบุไว้ พร้อมด้วยแสดงบัญชีของกลางนี้ (ใบปลิว) ต่อเจ้าหน้าที่นั้น ๆ ได้ลงนามรับใบบัญชี (ใบปลิว) นี้แล้วจึงนำบัญชี (ใบปลิว) นั้นส่งแก่เจ้าหน้าที่อัยการพร้อมด้วยสำนวน (ดูข้อ 12 ก)

หน้าที่ผู้รับ

เจ้าพนักงานผู้รับมีหน้าที่เป็นผู้ตรวจดูของกลาง เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วก็รับลงบัญชี ของกลาง ป.ค. 22 ในแผนกของตน เสร็จแล้วก็ลงนามรับใบบัญชี (ใบปลิว) นั้นไว้เพื่อเป็น - หลักฐาน ให้พนักงานอัยการทราบในเมื่อรับสำนวนและบัญชี (ใบปลิว) แต่การลงนามรับเช่นนี้ จะต้องมีข้อพนักงานอัยการสังเกตไว้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับหน้าที่แผนกใด และในแผนกที่คณะกรรมการ อำเภอประสงค์หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อที่จะให้สะดวกแก่การที่พนักงานอัยการจะแจ้งผลเด็ดขาดในคดีไป ให้เจ้าหน้าที่นั้นทราบ จึงตกลงกันว่าให้ลงเลขลำดับที่และปีที่รับของบัญชีของกลาง (ป.ค. 22) ลงในบัญชี (ใบปลิว) นั้น ๆ ด้วย และให้ผู้บังคับกองตำรวจจังหวัด ใช้อักษรย่อ "ด" สรรพสามิตจังหวัดว่า "ส" ปลัดจังหวัดว่า "ม" เช่นของกลางที่รับไว้เป็นลำดับที่ 5 ใน พ.ศ. 2480 ในแผนกสรรพสามิตคือ หน้าที่สรรพสามิตจังหวัดตามข้อบังคับนี้ เมื่อได้ตรวจเรียบร้อยแล้ว ก็ให้ลงได้ในบัญชี (ใบปลิว) ว่า "ได้รับไว้โดยถูกต้องแล้วตามชื่องกลางหมายเลข "ส" ที่ 5/ 2480 แล้วลงนามผู้รับกำกับไปดังนี้ เป็นต้น ถ้าการตรวจนั้นยังมีเหตุสงสัยว่าผิดพลาดแน่แล้ว ซึ่งถ้าปล่อยไปจะเกิดการเสียหายขึ้น ก็อย่าลงนามแล้วรีบรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เพื่อสอบสวน ทันที แต่ถ้าเห็นว่าเหตุผิดพลาดนั้นยังไม่ถึงกับจะเสียหายทีเดียว จะให้นำส่งบันทึกข้อความนั้นไว้ใน (ใบปลิว) แล้วจัดการต่อไปก็ได้ การรับรองของกลางลงในบัญชีของกลาง (ป.ค.22) ของตน ให้ลงตามลำดับที่อำเภอแจ้งมาเท่าที่สามารถจะลงได้ และให้ทำเครื่องหมายปิดไว้ที่ของกลางทุกชิ้น เครื่องหมายให้ใช้เลขลำดับและมีอักษรย่อ ตามที่บันทึกลงในบัญชีใบปลิว ส่งไปยังอัยการดังกล่าว ข้างต้น ถ้าเป็นสัตว์พาหนะก็ควรใช้แผ่นสังกะสีเขียนด้วยสีผงไว้

หน้าที่พนักงานอัยการ

เมื่อพนักงานนำสำนวนและบัญชีของกลาง (ใบปลิว) มาส่งก็ให้ตรวจดูว่า ได้มีการลงนามในบัญชีถูกต้องหรือไม่ ถ้าถูกต้องก็รับไว้แล้วเอาบัญชีนั้น (ใบปลิว) รวมสำนวน (ข้อบังคับข้อ 12 ฎ) โดยเฉพาะของกลางที่อยู่ในหน้าที่ปลัดจังหวัดรับและจัดการลงบัญชี ซึ่งอัยการจังหวัดมีหน้าที่รักษารวมด้วยนั้น ในเวลาจะนำเข้าเก็บให้เอาบัญชี (ใบปลิว) นี้ไปสอบกับของกลางและบัญชี (ป.ค. 22) เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วก็ลงนามร่วมกับปลัดจังหวัด เพื่อเป็นหลักฐานในการรับสำนวนและบัญชี (ใบปลิว) ของกลางนี้ให้เจ้าหน้าที่อัยการลงนามในใบรับ เพื่อเป็นหลักฐานแก่ผู้ส่งให้ได้ว่าความว่าได้รับสำนวนและบัญชี (ใบปลิว) ของกลางในเรื่องนี้แล้ว ข้อความเหล่านี้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการอำเภอผู้ส่งจะต้องเขียนมาในใบรับให้ชัดเจน และให้ใช้ใบรับหนังสือทั่วไป

อนึ่ง ตามที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ถ้าของกลางที่ส่งมาครวละมาก ๆ แล้ว อาจเสียเวลาผู้นำส่งที่จะต้องรอเจ้าหน้าที่บันทึกรายงานตามสมควร คณะกรรมการอำเภอผู้ส่งจะทำบัญชีมาเป็นสองฉบับเพื่อผู้รับได้ตรวจของกลางถูกต้องแล้ว ก็อาจบันทึกลงในบัญชีฉบับหนึ่ง มอบให้ไปก่อนได้ ส่วนรายการของกลางที่จะส่งคงยึดบัญชีอีกฉบับหนึ่ง แล้วบันทึกลงในภายหลังก็ได้

แบบ อ.ก.46

แบบนี้เป็นแบบพิมพ์ซึ่งพนักงานอัยการใช้แจ้งผลเด็ดขาด ในคดีเกี่ยวกับของกลางตามข้อบังคับข้อ 16 (ก) ข้อความที่จะกรอกคงไม่มีปัญหาและใช้ได้ดีตลอดการแจ้งถึง คณะกรรมการอำเภอด้วยข้อสำคัญที่จะแจ้งตามความในแบบพิมพ์นี้จะต้องเป็นเรื่องที่คดีถึงที่แล้ว กล่าวคือไม่เกี่ยวกับการที่จะต้องห่วงเหนียวของนั้นไว้วินิจฉัยในคดีอีก หรือศาลได้มีคำสั่งพิพากษา ถึงที่สุดแล้ว เป็นต้น

ส่วนเจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งผลเด็ดขาดในคดีตามหนังสือนี้ เมื่อได้บันทึกหมายเลขหนังสือวัน เดือน ปี ในช่อง "ผลเด็ดขาดในคดีแล้ว" ก็ควรมอบหนังสือนี้ไว้ โดยแยกเป็นรายเดือนและรายปี เพื่อจะได้ค้นหาได้ง่ายในภายหลัง

การสำรวจเพื่อขายหรือจำหน่าย

ตามข้อบังคับข้อ 15 บัญญัติว่าทุก ๆ ระยะเวลาใน 6 เดือน จะต้องทำการสำรวจของกลาง เพื่อขายทอดตลาดหรือริบหรือคืนแก่ผู้มีสิทธิควรได้รับ

การสำรวจในที่นี้ก็คือ การตรวจสอบในบัญชีของกลางให้รู้ว่า ของรายใดสิ่งใดที่ตกเป็นของรัฐบาลแล้ว ซึ่งควรจะขายหรือทำลายหรือเก็บไว้ใช้ราชการ หรือเก็บไว้เป็นพิพธิภัณฑ์ หรือว่าจะต้องคืนแก่เจ้าของก็ให้หมายไว้ในบัญชี โดยทำเครื่องหมายให้รู้ว่าสิ่งใดต้องริบ หรือคืนหรือทำลาย ทั้งนี้ เฉพาะของที่ยังมีได้จำหน่ายออกไป กล่าวคือ เป็นของที่ยังไม่มีผู้รับ จากบัญชีนั้น และทั้งนี้ก็ทราบได้จากข้อความในช่องผลเด็ดขาดในคดีนั้นเอง ถ้าเป็นของที่ควรมอบส่งแก่เจ้าหน้าที่นั้น ๆ ได้ เช่น ธนบัตรปลอม เป็นต้น (ดูข้อ 32) ก็ให้มอบของนั้นแก่พนักงานผู้มีหน้าที่รับไป ถ้าเป็นของที่จะต้องคืนแก่เจ้าของต้องเร่งรัดให้มารับคืนไปเสีย แต่ถ้าของกลางเช่นนี้จะตกเป็นของรัฐบาลตามที่กล่าวไว้ในข้อบังคับ ข้อ 18 - 19 หรือข้อ 22 ก็ให้บันทึกและทำหลักฐานไว้ในช่องหมายเหตุ และควรทำเครื่องหมายเพื่อให้ค้นเรื่องดูได้ในภายหลังด้วย

การทำบัญชีเพื่อขายทอดตลาด

ตามข้อบังคับข้อ 17 บังคับไว้ว่า เมื่อสำรวจแล้วให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษา ทำบัญชีของที่ต้องริบหรือตกเป็นของรัฐบาลไว้เป็นหลักฐาน และตามข้อบังคับข้อ 23 บัญญัติว่า ของสิ่งใดที่ควรขายได้ก็ให้ทำบัญชีเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดส่งอนุญาต ฉะนั้น พร้อมกันนี้ในบัญชีที่เสนอควรทำพร้อมกันในของกลางที่ควรขายทำลายหรือเก็บไว้เป็นพิพธิภัณฑ์ (ดูข้อบังคับข้อ 31-32-33) แบบบัญชีในปีหนึ่งใช้ไม่มากจะพิมพ์ขึ้นไว้ก็สิ้นเปลืองโดยใช้เหตุ จึงมิได้พิมพ์เป็นแบบพิมพ์ไว้คงให้พิมพ์ขึ้นเองและให้เป็นรูปบัญชีตามแบบหมายเหตุ ก. ข้างท้ายนี้ในช่องเห็นควรหมายความว่าผู้เสนอความเห็นอย่างไรเป็นต้นว่า ควรขาย ทำลาย เก็บไว้เป็นพิพธิภัณฑ์ หรือควรส่งไปยังกระทรวงกลาโหม เป็นต้น การทำบัญชียี่จะต้องกันไว้เป็นพวก ๆ คือ ขาย ทำลาย เก็บไว้ในพิพธิภัณฑ์ซึ่งอาจดูได้สะดวกไม่ปะปนกัน ส่วนการเสนอบัญชียี่ จะต้องมียางานเสนอฉบับหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดจะได้ส่งในรายงานนั้นและผู้รักษาบัญชีของกลาง (ป.ค. 22) จะได้เก็บไว้เป็นหลักฐานว่ากิจการที่กระทำไปนั้นโดยคำสั่งนี้ ฉะนั้นถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ผิดไปจากข้อความในบัญชีที่เสนอเป็นต้นว่า ของกลางหมายเลขที่นั้น ๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่เสนอให้ขายนั้นให้เก็บไว้ใช้ราชการ ดูข้อ 33 ดังนี้ เจ้าหน้าที่ผู้เสนอจะต้องลงหมายเหตุไว้ในบัญชี ที่เสนอนั้นด้วย ถ้าการที่จะจำหน่ายควรจะต้องกระทำก่อนมีการสำรวจ เพื่อขายตามที่กล่าวมาแล้ว

และโดยที่จะให้บุคคลอื่นที่รับของนั้นลงนามในบัญชี (ป.ค. 22) ของกลางไม่ได้ นำส่งกระทรวง
กลาโหม ดังนี้ ก่อนจะนำส่งจะต้องทำเรื่องเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดส่ง จะนั้นในบัญชีก็จะ
ต้องลงนามผู้ส่งไปก็ให้ลงเลขหมายแห่งคำสั่ง หรือหนังสือที่ส่งไปไว้ในบัญชี (ป.ค. 22) ด้วย
เพื่อตรวจสอบได้ง่ายในภายหลัง

การประกาศขาย

ตามข้อบังคับ 24 ผู้รักษาของกลางจะต้องโฆษณาการขายของที่จะขาย ให้
มหาชนทราบอย่างน้อย 15 วัน การโฆษณาเช่นนี้ให้ใช้แบบ (ป.ค. 25) ที่มีอยู่เดิม และ
ให้จากรายการในบัญชีที่เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดส่งขายทอดตลาดตามที่กล่าวข้างต้น และให้มี
สำเนาเก็บเข้าเรื่องไว้ด้วย ประกาศนั้นต้องปิดไว้ในที่ปิดประกาศทั่วไป ของศาลากลางจังหวัดหรือ
ที่ว่าการอำเภอฉบับหนึ่งเสมอไป

การจำหน่าย

การจำหน่ายบัญชีที่มีผู้ลงนามรับในบัญชี (ป.ค. 22) ย่อมต้องจำหน่ายในเมื่อมี
หลักฐานการรับอยู่ในบัญชี ถ้าเป็นของที่นำออกขายทอดตลาดยังจำหน่ายไม่ได้ จนกว่าจะขาย
เสร็จ เพราะของที่เหลือก็ต้องนำออกขายในคราวต่อไปโดยเฉพาะของกลางที่ปลัดจังหวัด
กับอัยการจังหวัดต้องรักษาร่วมกันนั้น อัยการจังหวัดจะต้องดูแลและการจำหน่ายนั้นด้วยว่าสิ่งของ
ที่มีผู้รับไปตรงกับกรจำหน่ายหรือไม่ แต่ถ้าจะเอาของนั้นออกเพื่อขายทอดตลาด ก็ให้อัยการ
ตรวจสอบสิ่งของกับบัญชีที่เสนอขายตรงกันแล้ว ให้อัยการยึดบัญชีเสนอขาย ไว้เป็นหลักฐานก่อน
ถ้าผู้รักษาได้นำไปมอบแก่กรรมการผู้ขาย กรรมการขายอะไรไปได้เท่าใด แล้วก็ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษา
จำหน่ายบัญชี โดยบันทึกไว้ในบัญชีของกลาง (ป.ค. 22) ว่าขายทอดตลาดในช่อง "เหตุที่
จำหน่าย" และลงนามไว้ในช่อง "ลงนาม" ถ้าของสิ่งใดยังขายไม่ได้ ก็นำกลับมาเข้ารักษา
โดยไม่ต้องจำหน่าย (ดูข้อบังคับข้อ 22) และพนักงานอัยการก็ตรวจสอบได้จากบัญชีเสนอกับของ
ที่เหลือและการจำหน่าย

อนึ่ง ถ้าเป็นการขายของก่อนมีคำสั่งเด็ดขาดในคดีด้วยความจำเป็นตามที่กล่าวไว้
ในข้อบังคับข้อ 34 นั้น การขายจะต้องรักษาตัวเงินไว้อีก เมื่อขายก็ให้บันทึกไว้ในช่อง
หมายเหตุให้รู้จำนวนเงินที่ขายได้และต้องรักษาไว้ และยังจำหน่ายไม่ได้จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาด

ในคดี ในการขายเช่นนี้ถ้าขายก่อนลงบัญชีของกลาง (ป.ค. 22) จะลงแต่ละรายการจำนวนเงินที่ขายได้เท่านั้นก็พอ แต่ต้องหมายเหตุให้รู้และพอให้ค้นหาเรื่องได้

หน้าที่กรรมการหรือผู้ขาย

ก่อนลงมือทำการขายทอดตลาด ให้ตรวจดูรายการในบัญชีของกลาง ที่เสนอผู้ว่าราชการจังหวัด สั่งอนุญาตให้ขายกับบัญชีที่ประกาศขายเมื่อถูกต้องตรงกันแล้ว ก็ให้ตรวจนับของที่จะขาย ถ้าปรากฏตรงกันก็ทำการขายต่อไป เมื่อขายเสร็จแล้วให้ทำรายงานถึงการขายให้ปรากฏจำนวนเงินที่ขายได้แห่งของกลางในแผนกหนึ่ง ๆ นับได้ขายไปหมดตามประกาศนั้น หรือมีอะไรยังขายไม่ได้แจกเป็นแผนก ๆ ไป แล้วเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ และให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาของกลางนำเงินรายได้นี้ส่งคลังตามระเบียบ และเก็บรายงานกรรมการนี้ไว้เป็นหลักฐานด้วย

การโอนและรับโอนการรักษาในครั้งแรก

ในครั้งแรกที่จะได้มีการโอนและรับโอนของกลางชั้นจังหวัดนั้น ย่อมเป็นปัญหาในทางปฏิบัติอยู่ว่า จะต้องทำบัญชีของกลาง (ใบปลิว) จากรายการในบัญชี(ป.ค. 22) ติดสำนวนไว้เพื่อสะดวกในการที่อัยการจะต้องแจ้งผลเด็ดขาดในคดีในภายหลังหรือไม่ เพราะการรักษาของกลางที่ยังค้างพิจารณาอยู่นั้น ได้โอนจากหน้าที่ชั้นจังหวัดจากแผนกหนึ่งไปยังอีกแผนกหนึ่งหาใช่คณะกรรมการอำเภอนำส่งไปไม่ ในลักษณะเช่นนี้ เห็นว่าไม่จำเป็นต้องทำรายการ ในแบบบัญชี (ใบปลิว) เพราะรายการของกลางย่อมมีอยู่ในสมุดทะเบียนของกลางของพนักงานอัยการอยู่แล้ว สำหรับความสะดวกแก่การแจ้งผลเด็ดขาดในคดีโดยที่จะให้รู้ว่า การแจ้งไปนั้นจะเป็นของกลางรายใดแล้วในชั้นที่รับโอนของกลางมา และตั้งรับในบัญชี ป.ค. 22 นี้ ให้พนักงานอัยการเอาอักษรและเลขหมายของกลางกับ พ.ศ. จากบัญชี (ป.ค. 22) ที่ตั้งรับใหม่นี้บันทึกลงในปกหน้าสำนวนเดิมซึ่งมีหมายเลขทำนองนี้ (อย่างเก่า) อยู่แล้ว เป็นอีกเครื่องหมายหนึ่งซึ่งจะรู้ได้ว่าของกลางในสำนวนนั้นตรงกับเครื่องหมายใหม่อย่างไร และถ้าประสงค์จะทราบรายละเอียดแห่งของกลางก็อาจรู้ได้จากเครื่องหมายเก่า และดูจากสมุดทะเบียนของกลางที่อัยการได้ลงไว้แต่เดิมนั้นเอง ในการแจ้งผลเด็ดขาดในคดีตามข้อบังคับนี้ ก็ให้อ้างเครื่องหมายของกลางใหม่ที่ลงไว้เป็นหลัก

อนึ่ง การรับโอนมาตั้งใหม่นั้น จะต้องลงเลขหมายตั้งแต่ 1 ไปใหม่ แต่การลงในลักษณะนี้ให้ลงในช่องหมายเหตุไว้ว่า ของกลางตั้งแต่หมายเลข 1 ถึงหมายเลขเท่านั้น ๆ เป็นของกลางที่ได้รับโอนมาจากแผนกนั้น ๆ เพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับใหม่ และให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาเดิมรักษามูลค่าไว้จนกว่าของกลางที่โอนมานี้จะได้จำหน่ายสิ้นไป

ของกลางอย่างอื่น

ตามข้อบังคับการรักษาของกลางได้บัญญัติถึงการเก็บรักษาของกลางอย่างอื่น คือของกลางที่ไม่เกี่ยวข้อง แต่การที่ต้องปฏิบัติในทางคดีอาญา (ดูข้อบังคับข้อ 4) และเจ้าหน้าที่รักษาก็คือผู้บังคับกองตำรวจจังหวัด สรรพสามิตจังหวัดและปลัดจังหวัด แต่ของกลางเช่นว่านี้ย่อมมีอยู่เป็นจำนวนน้อย ถ้าจะพิมพ์แบบพิมพ์ขึ้นใช้แล้วย่อมจะสิ้นเปลืองเงินความจำเป็น ฉะนั้น ถ้าจะมีของกลางเช่นนี้อยู่ในความรักษา ก็ให้ทำบัญชีเฉพาะขึ้นใช้ตามรูปแบบบัญชีหมายเลข ข. ข้างท้ายนี้ การนำส่งของกลางมาจังหวัดให้นำส่งพร้อมกับเรื่องและตรงไปยังเจ้าหน้าที่ ผู้ต้องปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับของกลางนั้น ซึ่งโดยมากก็คงเป็นแพนคมหาดไทย เป็นหน้าที่ของผู้รับเรื่องจะได้สั่งให้ผู้นำไปมอบแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รักษาตามข้อบังคับ และทำหลักฐานไว้ต่อกัน ตามระเบียบวิธีปฏิบัติอย่างอื่น ก็คงปฏิบัติทำนองเดียวกันกับของกลางคดีอาญาตามที่กล่าวมาแล้ว และปรากฏในข้อบังคับ

กระทรวงมหาดไทย

วันที่ 1 ตุลาคม พุทธศักราช 2480